

LUFTFOTO AF Sydthy Andels-Svineslagteri, ca. 1940. Det var før de store til- og udbygninger. Hurrup Skole i baggrunden.

Foto: Lokalhistorisk Arkiv

FAKTA

HISTORIEN I BILLEDET

– BILLEDET I HISTORIEN

■ Har du gamle film eller fotografier? Så er Lokalhistorisk Arkiv for Thisted Kommune interesseret.

■ Arkivet opfordrer derfor sammen med Thisted Dagblad thyboer og hannæsboer til at kigge efter i skuffer og andre gemmer efter spændende lokalhistorisk materiale.

■ Billeder og film kan indleveres til Lokalhistorisk Arkiv både i Hurrup på biblioteket og i Thisted i J.P. Jacobsens hus.

■ Arkivet scanner de gamle billeder ind og kan også sagtens bruge billeder, man selv har scannet ind i ordentlig teknisk kvalitet.

■ Rubrikken "Historien i billedet" optræder jævnligt i Thisted Dagblad i håbet om, at det øger billedbidragene til Lokalhistorisk Arkiv.

HISTORIEN I BILLEDET

"Lad svinene blive i Thy"

SLAGTERIHISTORIE: Et slagteri, hvor der ikke er slagtet en gris i over 30 år

Af Thomas Norskov Kristensen
Lokalhistorisk Arkiv
for Thisted Kommune

HURUP: Den måske lidt ejendommelige overskrift dækker ikke over sydlige morskogboers udtalelser, men er en del af historien om slagteriet i Hurrup - et slagteri, hvor der ikke er slagtet en gris i mere end 30 år.

Sydthy Andels-Svineslagteris historie tog sin begyndelse i mellemkrigstidens kriseår. Det var i en tid, da svineproduktionen for alvor blev en vigtig del af de danske landmænds husdyrproduktion. Tidligere var dyrene oftest blevet afsat til private slagterier, men i takt med den stigende produktion meldte ønsket sig landet over om oprettelse af andels-slagterier, ejet af landmændene selv. Ved selv at kunne styre kødet fra stald til forretning lå en økonomisk gevinst samt muligheden for at sikre en ensartet høj kvalitet.

Driftige mænd

I 1929 gik tre af Hurrups driftige mænd, Nikolaj Nikolajsen, Over Astrup og Kr. A. Kristensen, samt formanden for Husmandsforeningen, N.N. Stensgaard, ihærdigt ind i arbejdet for at etablere et andelssvineslagteri i Syd-

thy. Med stor lokal opbakning og aftale om årlig leverance af over 20.000 svin var der grundlag for stiftelse af et slagteri i Hurrup. Helt i landbrugets - og tidens - ånd blev andelstanken den bærende forretningsidé, og efterhånden som markederne faldt til ro oven på 1930'ernes krise, skabte gunstige afsætningsmuligheder i specielt England og Tyskland grobund for en solid begyndelse for Sydthy Andels-Svineslagteriet.

Slagteriet voksede støt gennem især 1950'erne og 1960'erne, da landbrugets massive omlægning og effektivisering fik leverancen af svin til at stige stærkt. For at kunne følge med denne udvikling blev slagteriet i Hurrup udbygget over flere omgange.

Nye tider i Europa

Dønningerne efter Anden Verdenskrig ramte Europa hårdt. Et helt kontinent var lagt i ruiner, og en massiv genopbygning var påkrævet. Til dels for at muliggøre genopbygningen, men også for gennem samhandel at sikre et mere fredeligt Europa, dannede de vesteuropæiske lande nye internationale politiske og økonomiske fællesskaber EF (1952) og EFTA

(1960). De nye fællesskaber gik i gang med det tunge arbejde at fjerne handelshindringer og toldbarrierer, så en mere fri handel kunne sikres landene imellem. De nye markeder havde millioner af forbrugere, og med ry for god kvalitet var de danske slagterivarer efterspurgt verden rundt.

Den nye situation pressede mange af de mindre andels-slagterier. De havde ikke den fornødne størrelse og styrke til at klare sig i den stigende konkurrence. Tendensen var klar. Fremtiden tegnede dystere for de små enheder, og mange så ingen anden udvej end sammenlægning. Ud fra økonomiske betragtninger var valget måske indlysende, men alligevel skete sammenlægningerne ofte under heftig debat. Ved en sammenlægning blev andelshaverens magt spredt på flere hænder, og dermed blev det sværere at tage hensyn til lokale særinteresser.

Forarbejdning og forædling

Trods udbygningerne af Sydthy Andels-Svineslagteri var man alligevel mærket af de nye tider. Slagteriet hørte i 1970'erne med de ca. 65.000 slagtinger om året og omkring 70 ansatte til gruppen af mindre slagteri-

er. Derfor afsøgte man flere gange muligheden for en sammenlægning. I 1972 forhandlede man således med slagterierne i Nykøbing og Thisted om et fælles Thy-Mors-baseret slagteri, men man kunne ikke blive enige om vilkårene.

Efter længere tids forhandlinger kunne der til gengæld opnås enighed med Struer Andels-Svineslagteri. I foråret 1976 kunne to stolte bestyrelser præsentere den fremtidige virksomhedsstruktur.

I Hurrup skabte man et slagteri uden egentlige slagtinger. I fremtiden skulle forarbejdning og forædling af kød foregå her, mens alle svin måtte ende deres dage syd for fjorden i Struer. Desuden skulle der investeres 8-10 mill. kr. i ombygninger i Hurrup, hvor der bl.a. blev etableret et nyt pakkeri og frysehus. På medarbejdersiden måtte en del af styrken fra slagtelinien i Hurrup omskoles, men der var garanteret job til alle. Og navnet på det nye slagteri - jo, man valgte det mundrette Struer-Hurrup Andelssvineslagteri.

Thisted på strandhugst

Bestyrelserne for de to slagterier valgte at fritstille samtlige andelshavere i forbin-

DET MÅSKE sidste stik på Sydthy Andels-Svineslagteri leveret af stikker Svend Jørgensen. Billedet er fra den sidste slagtedag på slagteriet i 1976.

Foto: Lokalhistorisk Arkiv

delse med sammenlægningen. Godt nok løb man en risiko, da andelshaverne her ved fik mulighed for frit at skifte til et andet slagteri, men man vurderede, at det var en vigtig forudsætning for sammenlægningens gennemførelse.

Thisted Andels-Svineslagteri forsøgte at udnytte situationen til at hverve nye leverandører. For at bløde op på den generelle skepsis i Sydthy mod Thisted-slagteriet indkaldte man til informationsmøder på Morup Mølle Kro og arrangerede fremvisning på slagteriet.

Man indrykkede sågar en annonce med overskriften 'Lad svinene blive i Thy', men lige lidt hjalp markedsføringen. Under 10 af de i alt ca. 400 andelshavere skiftede til Thisted Andels-Svineslagteri.

Til trods for at sammenlægningen i 1976 fremtids-sikrede slagteriet Hurrup i en årrække, lukkede det - som det sikkert er de fleste bekendt - i juni 2008. Bygningerne blev umiddelbart herefter solgt, og planen er efter sigende, at de skal rumme et supermarked.